

Č. 3236.

Pozemková reforma: Ani předpisem § 35 zák. náhr. nestal se předpis čl. 63 mírové smlouvy Trianonské součástí vnitrostátního právního řádu.

(Nález ze dne 12. února 1924 č. 2436.)

Prejudikatura: Boh. 1079, 1883, 3105 a jiné.

Věc: Vdova Zoard O-ová a spol. (adv. Dr. Jindř. A. Vaníček z Prahy) proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o zábor nemovitostí, zamýšlené jich převzetí a výpověď z hospodaření na zabraných nemovitostech.

Výrok: Stížnosti se zamítají jako bezdůvodné.

Důvody: — — —

St-lé namítají, že jsou maďarskými státními příslušníky a dle čl. 63 mírové smlouvy trianonské nemohou býti postiženi zábořem.

Trianonská smlouva byla v rep. čsl. uzákoněna a nebyla žádným pozdějším zákonem derogována. Nutno tedy ustanovení její respektovati.

Námítka tato jest bezdůvodná. Již v četých svých nál. (srv. ku př. nál. Boh. 3105 adm.) vyslovil nss, že z mírových smluv samotných nemohou cizí státní příslušníci odvozovati pro sebe nárok, aby pozemkový majetek jejich sprostěn byl záboru, ježto mírové smlouvy, třeba uveřejněny byly ve sbírce zákonů a nařízení, nestaly se tím ještě pramenem práva vnitrostátního a základem nároků i povinností jednotlivých právních subjektů.

Na názoru tom trvá nss i nyní. Ustanovení mezinárodních smluv mohou arci nabýti i vnitrostátní závaznosti, byla-li jim vnitrostátní normou právní přiznána.

Při ústním líčení hájil zástupce stížnosti náhled, že dovolané ustanovení mírové smlouvy vskutku bylo za vnitrostátně závaznou právní normu uznáno, a to v § 35 zák. náhr., který nařizuje, že pokud tomu neodporují mírové smlouvy, uzavřené mocnostmi spojenými a přidruženými ve světové válce, neplatí pro majetek příslušníků nepřátelských států předpisy o poskytování náhrady za převzaté nemovitosti.

Ustanovení toto však neřeší otázku z á b o r u majetku příslušníků nepřátelských států, nýbrž pouze otázku náhrady za majetek zabraný a plyne z něho pouze tolik, že i příslušníci těchto států mají za převzatý majetek obdržeti náhradu, jestliže převzetí jeho bez náhrady bylo by v rozporu s ustanovením smluv mírových.

Nemohou tedy st-lé z předpisu § 35 zák. náhr. dovozovati, že majetek jejich vůbec záboru nepodléhá. Norma o náhradě za převzatý majetek nemá však v daném případě významu, poněvadž o náhradě nař. rozhodnutí žádného výroku neobsahuje. — — —

Jsou tedy obě stížnosti bezdůvodné a bylo je zamítnouti.

Č. 3237.

Závodní výbory: I. * O stížnosti zapisovatele závodního výboru, že závodní výbor porušil svým usnesením jeho práva, jest kompe-

tentní rozhodovati rozhodčí komise zřízená dle zákona o závodních výborech. — II. * Závodní výbor není oprávněn zbaviti svého zapisovatele této jeho funkce.

Administrativní řízení: Není všeobecně uznanou zásadou, že by veřejnoprávní korporace mající právo voliti si svoje funkcionáře, měly tím již také právo, je funkcí těch zbaviti.

(Nález ze dne 13. února 1924 č. 2375).

V ě c: Závodní výbor čl. státní zbrojovky v Brně-Zábrdovicích (adv. Dr. Václ. Švejcar z Prahy) proti rozhodčí komisi dle zákona o závodních výborech pro politický okres Brno-město (za zúčastněného Josefa G. — adv. Dr. Leopold Langer z Prahy) o zbavení Josefa G. funkce zapisovatele.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: — — —

V daném případě šlo o spor mezi záv. výborem a jeho zapisovatelem o tom, zda závodní výbor mohl zapisovatele zbaviti jeho funkce zapisovatelské v závodním výboru.

Pro kompetenci žal. úřadu k řešení tohoto sporu má význam pouze předpis odst. 1 § 26 zák. o záv. výborech upravující všeobecně působnost rozhodčí komise.

Věcně byla by zajisté rozhodčí komise kompetentní spor ten řešiti, neboť jde o určení mezi »činností« záv. výboru (srv. slova o sporech z důvodu činnosti závodního výboru) resp. o určení práv záv. výboru ve smyslu druhé části tohoto předpisu (arg. slova . . . zejména pak o rozsahu povinností a práv členů záv. výboru).

Ustanovení ono však v první části nepřikazuje rozhodčí komisi k řešení spory uvedeného obsahu vůbec, nýbrž jen spory mezi určitými stranami, totiž mezi skupinami zaměstnanců, dále mezi nimi nebo záv. výborem s jedné strany a podnikatelem s druhé strany, nepřikazuje jí však spory mezi závodním výborem a jeho funkcionáři. Mohla by tedy působnost rozhodčí komise opřena býti jen o druhou část zmíněného předpisu počínající slovy »zejména pak o rozsahu práv a povinností členů záv. výboru . . .«, ačli ovšem i pro tuto část působnosti rozhodčí komise neplatí svrchu uvedené omezení po stránce subjektivní.

Pouhý slovní výklad zdál by se skutečně nasvědčovati tomu, že předpis onen slůvkem »zejména« připíná se jen na obsah ustanovení předchozího, a že i spory o rozsahu povinností a práv členů závodního výboru jen tehdy patří řešiti rozhodčí komisi, když vznikly mezi stranami uvedenými v první části tohoto předpisu.

Leč tento přísný výklad gramatický vedl by nutně k důsledku, že by pak vůbec nebylo kompetentního fora, před nímž by členové záv. výboru sami mohli vůči vlastnímu záv. výboru uplatniti svá práva, takže by byli v tom směru úplně bez ochrany, kdyžtž zákon nějakého jiného orgánu k řešení těchto sporů nepovolává.

Sotva lze však připustiti, že by byl zákon chtěl skutečně členy závodního výboru v tom směru jakékoliv ochrany zbaviti, a nutno proto slovům »zejména pak o rozsahu povinností a práv členů závodního vý-

boru« rozuměti jen tak, že jimi zakon prikazuje do působnosti rozhodčí komise další kategorii sporů, ale již bez onoho omezení na určité subjekty, jaké jest obsaženo v první části tohoto předpisu.

Při tom výkladu zákona byla rozhodčí komise kompetentní, aby k stížnosti zapisovatele přezkoumala zmíněné usnesení záv. výboru, a bylo proto námitku inkompetence rozhodčí komise zamítnouti jako bezdůvodnou.

Ve věci samé jest na sporu pouze otázka, zda záv. výbor jest oprávněn zbaviti svého zapisovatele jeho funkce. Závodní výbor se domnívá, že k tomu oprávněn byl, a že jako mohl kteréhokoliv člena svého funkce tou pověřiti, tak prý také mohl funkci tu mu odníti, aniž by přestupoval meze své činnosti.

Záv. výbor přehlíží, že z oprávnění jeho zvoliti si ze svého středu zapisovatele (§ 10, odst. 5. zák. o záv. výborech), neplyne ještě jeho právo funkci tu mu zase odníti, neboť v platném právním řádu není všeobecně uznanou zásadou, že veřejnoprávní korporace, jež mají právo voliti si své funkcionáře, mají tím samým také právo funkcí těch je zbaviti.

Abý závodnímu výboru oprávnění, jež si v tomto sporu osobuje, mohlo býti přiznáno, musilo by zde býti ustanovení zákona, které by závodnímu výboru oprávnění takové propůjčovalo.

Ustanovení takového však není, a následkem toho nemá závodní výbor práva, aby usnesením svým zbavil svého jednatele jeho funkce.

Učinil-li záv. výbor přes to usnesení vybočující takté z mezí zákonné jeho působnosti, pak mohla a měla rozhodčí komise usnesení to zrušiti, a nelze jí vytýkati, že dopustila se nezákonnosti.

Jest tedy stížnost záv. výboru bezdůvodná a bylo ji zamítnouti.

Č. 3238.

Státní zaměstnanci. — Výplaty t. z. »bílými penězi« za bolševického vpádu r. 1919: Je nezákonné, předepíše-li čl. úřad převzatému býv. uher. pensistovi k náhradě požitky, které mu za bolševického vpádu na Slovensko byly vyplaceny v t. zv. bílých penězích.

(Nález ze dne 13. února 1924 č. 2380).

Věc: Štěpán R. v Košicích proti generálnímu finančnímu ředitelství v Bratislavě o upravení pense.

Výrok: Naříkaná rozhodnutí, pokud se jimi srazí s pensijních požitků částka 3360 Kč, zrušují se pro nezákonnost.

Důvody: K žádosti Štěpána R., pensionovaného tabulárního soudce v K., o úpravu pensijních požitků na základě vl. nař. č. 298 z r. 1921 a o poukázání rozdílu za dobu od 1. září 1919 do 31. prosince 1921 generální finanční ředitelství v Bratislavě rozhodnutím z 29. listopadu 1922 poukázalo mu od 1. ledna 1922 — — —

Zároveň nařídilo finanční ředitelství, aby přeplatek na pensi a válečné podpoře per 2360 Kč byl při první výplatě sražen.